

Toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.12.2025

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

MIKKELI

Sisällys

Palvelusuunnitelman toteutuminen	3
Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat	4
Talouden toteuma 2025	4
Kuntaosuudet.....	5
Strategiakortit	6
Tunnusluvut	11

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä ja Mäntyharjussa. Resurssien sallimissa puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuoroitellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöpalvelujen tulosalueet ovat

- Ympäristölautakunta ja hallinto
- Ympäristöterveydenhuolto (yleinen terveystarkastus ja eläinlääkintähuolto)
- Ympäristönsuojelu (ympäristönsuojelu ja ympäristönsuojelun projektit)

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Yleisen terveystarkastuksen toiminta toteutui pääosin palvelusuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmallisissa tarkastuksissa ei tarkastustavoitteeseen päästy, mutta tulos oli hyvä.

Vuoden 2025 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusten tavoitemäärä on kohteiden riskinarvioin perusteella Ruokaviraston ja Valviran ohjeiden mukaisesti 594 kpl: Elintarvikevalvonta 344 kpl, terveydensuojelussa 199 kpl ja tupakka- ja lääkelain valvonnassa 51 kpl. Toteuma-% on silloin 69 %. Suunnitelmallisen valvonnan toteutumaprosentti oli elintarvikevalvonnassa 70 prosenttia (247 kpl/344 kpl), terveydensuojelussa 66 prosenttia (131 kpl/199 kpl) ja tupakka- ja lääkelain valvonnassa 67 prosenttia (34 kpl/51 kpl).

Talousarvioissa ollut suunnitelmallisten tarkastusten määrän tavoite, 700 kpl, ei ottanut huomioon suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvien tupakkavalvonnan kohteiden vähentymistä. Tämän vuoksi talousarvion mukainen toteutumaprosentti on vain 59 prosenttia.

Suunnitelmallinen valvonta vie noin puolet terveystarkastukseen käytettävissä olevasta työajasta. Merkittävä osa työajasta menee ei-suunnitelmallisiin tarkastuksiin (mm. asunnontarkastukset), suunnitelmalliseen näytteenottoon, neuvontaan ja ohjaukseen sekä ruokamyrkytyspäilyilmoitusten, yhteydenottojen, erilaisten lausuntojen ja valvontapyyntöjen käsittelyyn.

Harjoittelijoille on pyritty tarjoamaan mahdollisuuksia opintoihinsa kuuluvan harjoittelun sekä opinnäytetyön suorittamiseen. Harjoittelijoita on ollut terveystarkastuksessa ja eläinlääkintähuollossa, vuonna 2025 yhteensä 5 kuukautta.

Vuoden 2021 alusta aloitettiin ympäristöterveydenhuollon terveystarkastuksen järjestelmällinen laadunhallinta ottamalla käyttöön valtakunnallinen Envirovetin LaatuNet-laatuohjelmajärjestelmä. Tavoitteena on valtakunnallisesti yhdenmukaistaa ja kehittää toimialan laadunhallintaa asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Elintarvikelaki ja EU:n valvonta-asetus edellyttävät valvontayksiköitä tekemään sisäistä oman toiminnan laadunhallintaa. Siihen kuuluvat sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, poikkeamien havainnointi ja korjaavien toimenpiteiden kirjaaminen. Vuonna 2025 osallistuttiin kahteen LaatuNet-laadunhallintajärjestelmään liittyvää interkalibrointiin (lausuntoprosessi ja vesilaitostarkastus).

Terveystarkastuksen toteutuminen on kuvattu yksityiskohtaisesti erikseen laadittavissa ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutumaportteissa. Vuoden 2024 alussa saatu lisäterveystarkastajan virka on parantanut elintarvikevalvonnan resursseja.

Eläinlääkintähuollossa on ollut hyvä tilanne koko vuoden osaa Suomea edelleen vaivaavasta eläinlääkäripulasta huolimatta. Eläinlääkäripalvelu on saatu turvattua 24/7 kaikissa jäsenkunnissa. Kesäaikana saatiin hyvin eläinlääkärien sijaisia. Praktikkoeläinlääkäreiden työsuojelua ja työnkuormitusta on saatu vähennettyä teettämällä osa viikonloppu- ja juhlapyhäpäivystyksistä ulkopuolisilla päivystäjillä. Myös valvontaeläinlääkäreiden resurssitilanne on ollut hyvä lähes koko vuoden 2025. Eläinlääkintähuollossa on ollut myös harjoittelijoita.

Eläinlääkintähuollon palvelusuunnitelma toteutui suunnitellusti. Pieneläinkäyntejä vastaanotolla oli yhteensä 7921, tilakäyntejä 1070, ja kaupungineläinlääkäripraktikoiden tekemiä virkamatkoihin 155 kpl, joista lihantarkastuskäyntejä 140 kpl). Valvontaeläinlääkäreiden eläinsuojelutar- kastuksia oli yhteensä 197 kpl, joista oli pieneläinkäyntejä 143 kpl, hevostarkastuksia 18 kpl ja tuotantotilakäyntejä 36 kpl.

Muita valvontaeläinlääkäreiden tekemiä tarkastuksia oli 29 kpl. Maitohygieenisistä tarkastuksista on tehty 2. Hoidettujen pieneläinten määrä on lisääntynyt, mutta tilakäynnit ja virkatehtävät ovat vähentyneet entisestään myös viime vuonna.

Ympäristönsuojelun osalta palvelusuunnitelma on toteutunut suunnitellusti. Ympäristönsuojelun yksikössä valmisteltiin vuoden 2025 aikana 8 ympäristö- tai maa-aineslupapäätöstä (Mikkeli 4, Hirvensalmi 1, Mäntyharju 3) ja 22 muuta ympäristönsuojelun liittyvää asiaa ympäristölautakunnan päätettäväksi (Mikkeli 10, Kangasniemi 2, Mäntyharju 5, kaikille yhteiset asiat 5). Vireille tulleiden ympäristö- ja maa-aineslupien määrä oli vuonna 2025 selvästi pienempi kuin aiempina vuosina. Muilta osin ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäväksi tulleiden asioiden määrä oli suunnilleen samanlainen kuin edellisellä vuonna. Erityislainsäädännön mukaisia viranhaltijapäätöksiä tehtiin 38 (Mikkeli 25, Hirvensalmi 4, Kangasniemi 3, Mäntyharju 6) ja muita erilaisia ympäristönsuojelun kirjallisia asiakassuoritteita (lausunnot, tarkastuspöytäkirjat, kehotukset yms.)

kertyi yhteensä 1226. Suoritteet jakautuivat kuntien kesken seuraavasti: Mikkeli 1070, Hirvensalmi 22, Kangasniemi 68 ja Mäntyharju 66. Vesihuoltolain ja haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti ennakkoon määritellyillä alueilla.

Viranomaistoiminnan lisäksi Ympäristöpalvelut toteuttaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvaa ympäristönsuojelun edistämistäviranomaistoiminnan ohessa ja erilaisten hankkeiden avulla. Pursialan ja Porrassalmen pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivittämishankkeessa valmisteltu Porrassalmen pohjavesialueen suojelusuunnitelma hyväksyttiin Mikkelin seudun ympäristölautakunnassa, Mikkelin kaupunginhallituksessa ja valtuustossa vuonna 2025. Ympäristöpalveluissa ei ollut ulkopuolisella rahoituksella toteutettuja ympäristönsuojelun hankkeita vuonna 2025 mutta ympäristönsuojelun viranhaltijat osallistuivat asiantuntijoina muiden tahojen toteuttamiin hankkeisiin. Vuonna 2025 jatkettiin Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimialueen vesistöjen pintavesien seuranta tarkkailuohjelman mukaisesti. Vuonna 2025 valmistui raportti Mikkelin vuodelle 2035 asettaman hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamisen arvioinnista ja hiilinielujen laskennasta.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Lautakunnan tasolla tulot ylittivät talousarvion ja kulut alittivat, joten valtuustolta ei tarvitse hakea ylitys-/alituslupaa. Ympäristölautakunnan toimintakulut vuonna 2025 olivat kokonaisuutena 2 459 852 euroa ja ne alittuivat talousarvioon nähden 83 348 euroa. Toimintatuotot (sisältää kuntaosuudet) vuonna 2025 olivat 1 228 540 euroa ja valtuustoon nähden sitovat tuotot ylittivät 53 441 euroa. Toimintakate oli 136 789 euroa parempi kuin talousarviossa.

Yleisen terveystalouden ja eläinlääkintähuollon klinikkamaksujen tulokertymät vuonna 2025 olivat talousarviota paremmat sekä ympäristönsuojelun lupa- ja valvontamaksujen kertymät jonkin verran matalammat. Ympäristöpalvelujen kaikkien tulosalueiden toimintakulut olivat vuonna 2025 talousarviota pienemmät.

Talouden toteuma 2025

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

	TP 2024	TA 2025	TA 2025 muutokset	TA 2025 muutettu	TP 2025	Erotus TP 2025- TA 2025	Tot-%
Myyntituotot	789 325	762 600	-	762 600	796 040	33 440	104,4 %
Maksutuotot	410 396	400 000	-	400 000	413 764	13 764	103,4 %
Tuet ja avustukset	7 534	-	-	-	6 644	6 644	0,0 %
Muut toimintatuotot	11 469	12 500	-	12 500	12 093	-407	96,7 %
TOIMINTATUOTOT	1 218 724	1 175 100	-	1 175 100	1 228 540	53 441	104,5 %
Henkilöstökulut	-1 848 306	-1 943 300	32 800	-1 910 500	-1 919 795	-9 295	100,5 %
Palkat ja palkkiot	-1 433 195	-1 495 800	27 000	-1 468 800	-1 488 355	-19 555	101,3 %
Henkilösivukulut	-415 112	-447 500	5 800	-441 700	-431 440	10 260	97,7 %
Eläkekulut	-373 055	-338 000	5 100	-332 900	-378 518	-45 618	113,7 %
Muut henkilösivukulut	-42 057	-109 500	700	-108 800	-52 922	55 878	48,6 %
Palvelujen ostot	-348 766	-433 600	-	-433 600	-376 622	56 978	86,9 %
joista ulkoiset	-289 591	-367 500	-	-367 500	-312 947	54 553	85,2 %
joista sisäiset	-59 175	-66 100	-	-66 100	-63 675	2 425	96,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 961	-67 800	-	-67 800	-21 754	46 046	32,1 %
Muut toimintakulut	-141 949	-131 300	-	-131 300	-141 681	-10 381	107,9 %
TOIMINTAKULUT	-2 378 982	-2 576 000	32 800	-2 543 200	-2 459 852	83 348	96,7 %
TOIMINTAKATE	-1 160 258	-1 400 900	32 800	-1 368 100	-1 231 311	136 789	90,0 %

Tulosalueittain ja yksiköittäin

Ympäristölautakunta (koko lautakunta yhteensä)	TP 2024	TA 2025	TA 2025 muutokset	TA 2025 muutettu	TP 2025	Erotus TP 2025- TA 2025	Tot-%
Toimintatuotot	1 218 724	1 175 100	-	1 175 100	1 228 540	53 441	104,5 %
Toimintakulut	-2 378 982	-2 576 000	32 800	-2 543 200	-2 459 852	83 348	96,7 %
Toimintakate	-1 160 258	-1 400 900	32 800	-1 368 100	-1 231 311	136 789	90,0 %

Ympäristölautakunta ja hallinto (tulosalue)	TP 2024	TA 2025	TA 2025		Erotus TP 2025-		Tot-%
			muutokset	muutettu	TP 2025	TA 2025	
Toimintatuotot	10 336	8 800	-	8 800	10 105	1 305	114,8 %
Toimintakulut	-40 309	-49 200	-	-49 200	-42 070	7 130	85,5 %
Toimintakate	-29 973	-40 400	-	-40 400	-31 965	8 435	79,1 %

Ympäristöterveydenhuolto (tulosalue)	TP 2024	TA 2025	TA 2025		Erotus TP 2025-		Tot-%
			muutokset	muutettu	TP 2025	TA 2025	
Toimintatuotot	1 003 841	945 300	-	945 300	1 016 985	71 685	107,6 %
Toimintakulut	-1 770 722	-1 904 600	25 000	-1 879 600	-1 815 900	63 700	96,6 %
Toimintakate	-766 880	-959 300	25 000	-934 300	-798 915	135 385	85,5 %
- Yleinen terveystalvonta	TP 2024	TA 2025	TA 2025 muutokset	TA 2025 muutettu	TP 2025	Erotus TP 2025- TA 2025	Tot-%
Toimintatuotot	335 034	292 400	-	292 400	344 176	51 776	117,7 %
Toimintakulut	-718 196	-756 000	11 400	-744 600	-727 485	17 115	97,7 %
Toimintakate	-383 163	-463 600	11 400	-452 200	-383 309	68 891	84,8 %
- Eläinlääkintähuolto	TP 2024	TA 2025	TA 2025 muutokset	TA 2025 muutettu	TP 2025	Erotus TP 2025- TA 2025	Tot-%
Toimintatuotot	668 808	652 900	-	652 900	672 809	19 909	103,0 %
Toimintakulut	-1 052 526	-1 148 600	13 600	-1 135 000	-1 088 415	46 585	95,9 %
Toimintakate	-383 718	-495 700	13 600	-482 100	-415 606	66 494	86,2 %

Ympäristönsuojelu (tulosalue)	TP 2024	TA 2025	TA 2025		Erotus TP 2025-		Tot-%
			muutokset	muutettu	TP 2025	TA 2025	
Toimintatuotot	204 547	221 000	-	221 000	201 450	-19 550	91,2 %
Toimintakulut	-567 952	-622 200	7 800	-614 400	-601 881	12 519	98,0 %
Toimintakate	-363 405	-401 200	7 800	-393 400	-400 431	-7 031	101,8 %

Kuntaosuudet

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kuntien osuudet vuonna 2025

	Mikkeli	Hirvensalmi	Kangasniemi	Mäntyharju	Yhteensä
Ympäristölautakunta ja hallinto (0,60 euroa/asukas)					
Prosenttiosuus	78,5 %	3,1 %	7,7 %	10,7 %	100,0 %
Osuus euroissa	31 365	1 246	3 059	4 265	39 935
Terveystalvonta (7,37 euroa/asukas)					
Prosenttiosuus	78,5 %	3,1 %	7,7 %	10,7 %	100,0 %
Osuus euroissa	382 510	15 195	37 306	52 014	487 026
Eläinlääkintähuolto					
Prosenttiosuus	54,2 %	5,4 %	16,7 %	23,7 %	100 %
Osuus euroissa	415 606	41 576	128 103	181 799	767 083
Euroa/asukas	8,01 euroa	20,19 euroa	25,31 euroa	25,76 euroa	
Ympäristönsuojelu (7,71 euroa/asukas)					
Prosenttiosuus	78,5 %	3,1 %	7,7 %	10,7 %	100,00 %
Osuus euroissa	399 898	15 886	39 002	54 379	509 165
Yhteensä	1 229 379	73 903	207 470	292 457	

Ympäristölautakunta ja hallinto, terveystalvonta ja ympäristönsuojelu: Nettokustannusten jako kuntien asukaslukujen 31.12.2024 suhteessa.

Eläinlääkintähuolto: Jakoperuste toteutuneet suoritteet 01–12/2025 kunnittain.

Strategiakortit

1. Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.1.2025
Tehtävien priorisointia ja työajan käyttöä ohjaa lakisääteisyys, riskinarviointi ja valvontasuunnitelmat.	Keskitytään olennaisiin, lakisääteisiin tehtäviin. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Ajan tasalla olevat valvontasuunnitelmat.	Toteutunut.
Henkilöstön osaamisen kehittämisestä ja hyvinvoinnista huolehditaan sekä varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Koulutuksessa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan Teams- ja muita etäyhteyksiä.	Henkilöstö on motivoitunut ja voi hyvin sekä kokee, että osaaminen ja henkilöstöresurssit vastaavat tehtävien vaativuutta ja määrää, ja työ on mielekästä. Työtehtäviä kierrätetään tarvittaessa. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Työtyytyväisyyskyselyt	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset vuodelta 2025 on käyty läpi. Tulokset olivat keskimääräiset.
Työn haasteet, kuormittavuus ja tavoitteet käydään läpi säännöllisissä palavereissa ja kehityskeskusteluissa.	Esimiestyö on avointa ja kannustavaa. Yhteiset tavoitteet ovat selkeät. Mahdollisiin ristiriitoihin puututaan ajoissa. Päätöksiä valmistellaan ja haasteellisia työtehtäviä pohditaan yhdessä. Tiimit suunnittelevat yhdessä tasapuolisen ja toimivan työnjaon ja selvittävät yhdessä hankalia tapauksia. Vastuu: Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun esimiehet sekä tiiminvetäjät	Kehityskeskustelut Tiimien toiminta Työtyytyväisyyskyselyt	Osa kehityskeskusteluista vuoden 2025 osalta on tehty, loput tehdään vuoden 2026 alussa. Terveysvalvonnassa toiminta on organisoitu tiimeittäin. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat keskimääräiset.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun asiantuntijuus kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Terveysvalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita lainsäädännön vaatimusten noudattamisessa. Toimijoita tiedotetaan tarvittaessa ajankohtaisista asioista. Kunnat huomioivat kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteet ja toimintojen muutostarpeet läpileikkäavasti kunnan eri toiminoissa. Ympäristöpalvelut tukee näitä toimia tarjoamalla asiantuntijuutta, ja kokoamalla kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristöön liittyviä seurantatietoja vuosittain. Vastuu: Terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu	Terveysvalvonta osallistuu säännöllisesti keskusviranomaisten järjestämiin ajankohtaisiin koulutuksiin ja välittää ajankohtaista tietoa toimijoille tarvittaessa. Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristömittareiden seurantatiedot koottaan vuosittain.	Kouluksiin on osallistuttu koulutussuunnitelmien mukaisesti omien vastualueiden mukaisesti. Toimijoita tiedotettu tarvittaessa. Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristön tilaa kuvaavien mittarien seurantatiedot on koottu vuonna 2025.
Osallistutaan ja kannustetaan Mikkelin kaupunkia (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntia) osallistumaan	Mikkelin seudun kunnat ovat hyvin perillä rahoitus- ja verkosto-	Kuntien tiedottaminen kestäväan kehityksen hankkeisiin liittyvistä rahoitus- ja verkostomahdollisuuksista.	Tietoa hankkeiden rahoitusmahdollisuuksista on jaettu mm. VIHTO –

asiantuntijaverkostoihin ja ulkopuolisella rahoituksella toteutettaviin kestävän kehityksen edistämiseen ja ilmaston muutoksen torjuntaan liittyviin hankkeisiin.	työmahdollisuuksista, joilla tuetaan kuntien työtä kestävän kehityksen edistämiseksi. Vastuu: Ympäristönsuojelu		hankkeen (Elyn ilmastohanke) järjestämissä kuntatapaamisissa, Mikkelin pohjavesien suojelun yhteistyöryhmän kokouksissa ja Etelä-Savon ympäristökasvatusverkoston tapaamisissa.
Kehitetään ja ollaan perillä digitalisaation mahdollisuuksista ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioiden hoitamisessa.	Ympäristöpalvelujen lupa- ja ilmoitusasiat ovat pääsääntöisesti hoidettavissa sähköisten järjestelmien avulla. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Osallistuminen työryhmiin ja verkostoihin digitaalisten palvelujen kehittämiseksi. Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.	Osallistuttu. Toteutuu.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävissä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan tarvittaessa kuntien maankäyttö- liikenne- ja energiahankkeiden ja investointien suunnitteluun sekä annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista, Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteita kuntien hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittausten seurantatietojen kirjaaminen vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi.	Ilmasto-ohjelmien seurantatiedot koottu vuonna 2025. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamisen arviointiin tilattu konsulttityö valmistunut keväällä 2025 ja työn tuloksista on tiedotettu.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaisytyö, rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi, luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien toteuttamisen valvonta. Kehitetään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa.	Annetaan lausunnot kaikista merkittävistä kaavahankkeista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden huomiosta edelleen maankäytön suunnittelussa. Aktiivinen osallistuminen vesienhoitotyöhön. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kaavalausuntojen lukumäärä Vesienhoidon työryhmiin osallistuminen	Kaavalausuntoja annettu 11 kpl. Lisäksi muita maankäyttöön liittyviä lausuntoja. Vesienhoidon työryhmiin osallistuttu (Mikkelin alapuolinen Saimaa, Kyyvesi).
Ympäristöterveydenhuollon lakisääteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uima-vesivalvontaa.	Elintarvike-, juoma- ja uima-vesivalvontaa tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunnitelman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto	Valvontasuunnitelman toteuttaminen vuosittain	Valvontasuunnitelma toteutunut vuoden loppuun mennessä pääpiirteittäin suunnitellun mukaisesti. Valvontasuunnitelmien toteuttamisen yksityiskohtainen raportointi tehdään lautakunnalle erikseen.
Lähiruokaan / alkutuotantoon liittyvän toiminnan edistäminen	Elintarvikevalvonnan Oiva-tarkastuksilla valvotaan alkuperämaan ilmoittamista säästöjen mukaisesti.	Elintarvikevalvonta ohjaa, neuvoa ja valvoo toimijoita elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisessa alkuperämaan ilmoittamisessa ja merkinnöissä.	Toimijoita on opastettu tarvittaessa.

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Ohjataan ja edistetään yritysten sijoittumista tarkoituksenmukaisesti siten, että ympäristö- ja terveyshaitat minimoidaan.	Yritykset ja toimijat sijoittuvat tarkoituksenmukaisiin paikkoihin ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Toteutuneet ennakkoneuvottelut yritysten sijoittumisessa (edellytyksenä on, että ympäristöpalveluita pyydetään mukaan ennakkoneuvotteluihin).	Ympäristönsuojelu osallistunut useiden Mikkeliin sijoittumista suunnittelevien tai sijoittuvien yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin, mukaan lukien aurinkoenergia-alueet ja datakeskustoimijat.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Laajennetaan / kehitetään sähköistä asiointia ympäristöpalveluiden lupa- ja ilmoitusasioissa.	Kaikki ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan lupa- ja ilmoitusasiat ovat hoidettavissa selkeiden ja helposti käytettävien sähköisten järjestelmien kautta.	Lupa- ja ilmoitusasiat, jotka voidaan käsitellä sähköisesti.	Lupapiste käytössä. Sähköisesti käsitellään kaikki muut ympäristönsuojelun luvat ja ilmoitukset paitsi vapautushakemukset vesihuoltoon liittymisestä, poikkeamishakemukset jätevesien käsittelystä ja lannan aumavarastointi-ilmoitukset.

2. Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjyönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Sujuvat lupapalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvontaa.	Valmistellaan luvat (esim. ympäristölupa) sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti riittävästi tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta, sekä luvan edellytyksistä.	Lupapäätösten valmisteluun käytetty aika keskimäärin, toteutuneet ennakoivat neuvottelut.	Lupapäätösten käsittelyaika on ollut 1–6 kk. Pidemmät käsittelyajat ovat johtuneet lisäselvitystarpeista ja lautakunnan kesäajan pidemmästä kokousvälistä. Ennakkoneuvotteluja lupatarpeesta 6 kpl.
Osallistutaan yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin (esim. yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:n kanssa).	Yritysten sijoittumispaikat ovat tarkoituksenmukaisia sekä yrityksen, ympäristön ja lähialueen asukkaiden kannalta.	Yritysten sijoittumista koskevat neuvottelut (esim. yhdessä Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy:n kanssa edellyttäen, että Ympäristöpalvelut pyydetään mukaan)	Ympäristönsuojelu osallistunut useiden yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin, mukaan lukien aurinkoenergia-alueet ja datakeskustoimijat.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Pito- ja vetovoiman parantaminen kunnallisiin eläinlääkärin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.	Eläinlääkintähuollon riittävät resurssit saadaan turvattua 24/7 tuottaminen valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta. Valmistellaan uuden, 1.1.2026 voimaan tulevan uuden eläinlääkintähuoltolain tuomat muutokset kuntien järjestämisvastuuseen ja palvelun tuotantoon. Samalla arvioidaan eläinlääkärivirkokojen ja vastaanottoavustajien riittävyys. Selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet ostopalvelulle pieneläinpäivystyksen osalta, toimialueen kahden päivystysalueen yhdistämistä sekä yhteistyömahdollisuuksia Savonlinnan ja muiden lähiseudun kuntien kanssa. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja, vastaava eläinlääkäri	Resurssitilanne Työtyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute	Resurssitilanne on ollut hyvä ja asiakaspalaute pääosin positiivista.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöitä, ja osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa opetuksen tuomalla mukaan työelämänäkökulmaa.	Harjoittelupaikat, harjoittelijat (kk), opinnäytetyöt, opetukseen osallistuminen.	Harjoittelupaikka on tarjottu ympäristöpalveluissa yhdelle terveysvalvonnan opiskelijalle 3 kk. Eläinlääkäriopiskelijoita on ollut harjoittelussa 3 viikkoa ja vastaanottoavustaja 1 kuukauden. Ympäristönsuojelussa on ollut harjoittelija yhteensä 5 kk ja yksi henkilö työkokeilussa 3 kk. Ympäristönsuojelussa on tehty yksi XAMK:n opinnäytetyö.
Tutkimusyhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.	Osallistutaan tutkimushankkeisiin.	Hankkeisiin osallistuminen.	Osallistutaan hankkeisiin resurssien sallimissa puitteissa.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Tarjotaan kesätyö- ja harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.	Tarjotaan laadukkaita ja monipuolisia kesätyö- ja harjoittelupaikkoja ja muita työpaikkoja alan opiskelijoille ja vastavalmistuneille ja luodaan myönteistä työnantajakuva, joka tulee opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä alueelle.	Harjoittelukuukausia/vuosi	Eläinlääkintähuollossa kaupungin eläinlääkärin viransijaisina on ollut eläinlääketieteen opiskelijoita 13 kk. Eläinlääketieteen opiskelijat olivat harjoittelussa 3 viikkoa ja vastaanottoavustajaopiskelija 1 kk Terveysvalvonnan on ollut opiskelija harjoittelijana 3 kk. Ympäristönsuojelussa on ollut harjoittelija 5 kk ja 1 henkilö työkokeilussa 3 kk.

3. Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Viranomaispalvelun asiakslähtöisyys	Toimitaan helposti lähestyttävänä ja palvelualltiina viranomaisena.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Terveysvalvonnan lausunnot rakennusluvista	Kiinnitetään huomiota terveelliseen ja turvalliseen rakentamiseen rakennus-lupalausunnoissa oman lainsäädännön puitteissa. Vastuu: Ympäristöpalvelut, terveysvalvonta	Toteutunut	Yksi lausunto.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutuympäristöjä eri asumismuotojen ja –tapojen mahdollistamiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Varataan riittävästi resursseja vesihuoltolain ja kuntien jätehuollon valvontaan haja-asutusalueilla, osallistutaan kuntien maankäytön suunnitteluun edistämällä ympäristöllisesti kestäviä, monipuolisia asumismuotoja.	Tuetaan vastuullista haja-asumista ja siihen liittyvää vastuullista maankäytön suunnittelua ja vesi- ja jätehuollon kehittämistä hiilineutraalisuus-tavoitteet ja puhtaata vedet huomioiden. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Haja-asutusalueille, asumiseen kohdistuviin kehittämishankkeisiin osallistuminen. Haja-asutusalueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmien laillisuusvalvonnan ja -ohjauksen seurauksena syntyneet kirjalliset suoritukset (lkm): ilmoitukset, lausunnot ja selvityspyynnöt.	17 jätevesilausuntoa, 214 ilmoitusta jätevesiselvityksen vastaanottamisesta, 226 selvityspyynnöitä.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemallisesti arvokkaat alueet ja lähi-virkistysalueet huomioidaan. Keskeisenä työkaluna on riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähiluonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on käytössään riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Maankäyttöön liittyvien lausuntojen lkm (koko seudullinen ympäristöpalvelujen toimialue).	Osa ympäristö- ja luontotiedosta viety uuteen paikkatietojärjestelmään. Työ on edelleen kesken. Kaavalausuntoja annettu 11 kpl, lisäksi muita maankäyttöön liittyviä lausuntoja.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa.	Viranomaistoimet, joissa vapaa-ajanasukkaat on huomioitu. Varataan riittävät resurssit myös vapaa-ajanasukkaiden palveleminen.	Palvelut on pystytty tuottamaan myös silloin, kun vapaa-ajan asukkaita on paljon. Vapaa-ajanasukille annettu neuvontaa mm. vedenlaatuun ja jätevesien käsittelyyn liittyvissä asioissa. Vapaa-ajanasukkaat on huomioitu Mikkelin seudun kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä siten, että louhintaa ja murskausta ei sallita kesäaikaan, jos lähimpään häiriintyvään kohteeseen on matkaa alle 500 metriä.
Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä loma-aikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja ja vastaava eläinlääkäri	Asiakaspalaute	Palvelut on pystytty tuottamaan myös silloin, kun vapaa-ajan asukkaita on paljon. Vapaa-ajan asukkaat on otettu huomioon eläinlääkintähuollon resursseissa.

4. Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Tuetaan ja edistetään talkootoimintaa mm. ympäristön siivoamisessa (roskien kerääminen) ja vieraslajien torjumisessa. Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen, järjestöjen ja hankkeiden kanssa.	Yhteisöllinen tekeminen ja talkootoiminta lisää kuntalaisten vastuuta omasta ympäristöstään ja toimii osana ympäristökasvatusta.	Talkoot ja yhteisölliset hankkeet, jossa ympäristöpalvelut on ollut mukana.	LUMOAVA-hankkeen kanssa järjestetty kuntalaisille ja päättäjille suunnattu luonnon monimuotoisuuspäivä Ristiinassa 4.6.2025.
Omaehtoisen toiminnan neuvonta ja ohjaus.	Omaehtoista toimintaa toteutetaan ohjatusti ja omaehtoista toimintaa varten on riittävästi neuvontaa saatavilla.	Toteutunut omaehtoinen toiminta, jota ympäristöpalvelut on ohjannut ja/tai antanut neuvontaa.	Vieraslajien torjunta.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.12.2025
Selkeät tapahtumiin liittyvät ympäristönsuojelun ja terveystarkastuksen ohjeet ja neuvonta.	Ympäristönsuojelun ja terveystarkastuksen lupiin ja ilmoituksiin ja muihin käytäntöihin liittyvät ohjeet ovat riittävällä tavalla riittävässä mukana kaupungin tapahtumajärjestämisen ohjeistuksessa.	Tapahtumiin liittyvä ohjeistus ympäristöpalvelujen vaatimista luvista ja ilmoituksista on selkeästi näkyvillä kuntien nettisivuilla.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana laatimassa Mikkelin kaupungin ohjeistusta tapahtumien järjestäjille.
Arvioidaan säännöllisesti tapahtumiin liittyvien lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ja muiden käytäntöjen sujuvuutta.	Tapahtumiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat sujuvat. Yleinen terveystarkastus ja ympäristönsuojelu.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä.

Tunnusluvut

		TP 2024	TA 2025	TP 2025	Toteuma-% 2025
Terveystarkastuksen suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	416	700	412	59
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	kpl	1 575	1900	1453	76
Hoidetut pieneläimet	kpl	7 552	6000	7921	132
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	kpl	88	100	76	76
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	2 010**	800	1226	153

*Vuoden 2025 suunnitelmallisen valvonnan tarkastusten tavoitemäärä on kohteiden riskinarvioin perusteella Ruokaviraston ja Valviran ohjeiden mukaisesti 594 kpl: Elintarvikevalvonta 344 kpl, terveydensuojelussa 199 kpl ja tupakka- ja lääkelain valvonnassa 51 kpl. Toteuma-% on silloin 69 %. Talousarvioissa ollut luku, 700 kpl, ei ottanut huomioon suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvien tupakkavalvonnan kohteiden vähentymistä.

** Vuonna 2024 valvontaa kohdennettiin erityisesti jätelain valvontaan (taloyhtiöiden erilliskeräyksen valvonta, elintarvikehuoneistojen elintarvikejätteen kirjanpidon valvonta, kompostorivalvonta ja ohjeistukset puutarhajätteen käsittelystä), minkä osuus suoritteista on 1130 kpl.